

Seksualno iskorištavanje djece na internetu: Savjeti kako zaštititi djecu od 4 do 7 godina

Kvalitetno provodite vrijeme sa vašom djecom

Ekрани maloj djeci ne bi trebali biti zamjena za igru. Izbjegavajte ekrane i predložite im igre, igračke i aktivnosti koje će stimulirati dječija čula. Nikada ne dajte djeci ekrane da bi bila mirna! Ako ste odlučili dopustiti ekrane, postavite osnovna pravila i nikada ne ostavljajte dijete bez nadzora dok koristi uređaj povezan na internet. Najbolji način za ranu intervenciju je da se igrate sa vašom djecom na internetu, tako da im možete objasniti vaše vrijednosti i očekivanja. Upoznajte i vaše prijatelje sa pravilima koja ste postavili. Uvijek je bolje ako možete usaglasiti neka osnovna pravila sa roditeljima prijatelja vašeg djeteta.

Budite primjer djeci

Ograničite vrijeme koje i sami provodite ispred ekrana kada su djeca s vama. Poštujte privatnost vašeg djeteta i upitajte ga za dozvolu prije nego što ga uslikate i podijelite njegovu sliku. Od škole i drugih zahtijevajte da traže dozvolu prije nego što slikaju i podijele slike vaše djece.

Provjerite postavke privatnosti na vašim profilima na društvenim medijima i aplikacijama kako biste zaštitili svoje slike i ne zaboravite da kada svoju djecu uslikate голу to uvijek nosi određeni rizik. Ne zaboravite da ažurirate sve svoje uređaje i aplikacije, a zatim ponovno provjerite postavke privatnosti. Koristite poklopce za web kamere da pokrijete objektiv kamere na vašim ekranima kada je ne koristite. Također, potražite dodatne savjete za digitalno roditeljstvo na internetu!

Razgovarajte sa vašom djecom i pobrinite se da ona mogu razgovarati s vama

Djeca mlađoj od 8 godina objasnite da su premala da bi samostalno koristila ekrane, jer oni mogu biti opasni. Postavite jasna pravila, uključujući i to da uvijek moraju pitati za dozvolu prije korištenja ekrana.

Gradite povjerenje sa vašom djecom, kako bi vam se ona obratila ako im je potrebna pomoć. Ako vam kažu da su prekršili pravila ili da im je neko nešto uradio, ostanite smireni i umirite djecu. Ako djeca misle da ćete biti jako ljuti, da će vam biti neugodno ili da ćete biti tužni, manja je vjerovatnost da će s vama podijeliti svoje brige. Vaša djeca trebaju uvijek da se osjećaju slobodno da zazvižde i pozovu vas u pomoć.

Objasnite vrijednost privatnosti

Objasnite djeci da su njihovo tijelo i njihov lik njihovo vlasništvo. Oni imaju pravo da kažu ne poljupcima, dodirima i slikama. Nikada ne tjerajte dijete da prihvati slikanje. Objasnite djeci da nikada ne slikaju svoje intimne dijelove tijela i nikada ne dopuštajte drugima da to čine. Također vodite računa o tome da vaša djeca poštuju privatnost drugih.

Objasnite im da ekrani mogu ukrasti slike

Objasnite vašoj djeci da kada ekran uslika sliku, ta slika može biti poslana svugdje i može je vidjeti jako mnogo ljudi pa čak i oni koje djeca na poznaju.

Postoje ljudi koji se ponašaju kao Slikokrad u priči – krađu slike djece i mogu biti jako zli. Objasnite zbog čega pokrivete kameru na vašim ekranima.

Zbog toga je bolje da zatraže vašu dozvolu prije nego što dopuste nekome da ih uslika. Možete pomoći vašem djetetu da sačini listu ljudi koji ga mogu slikati. Iskoristite tu priliku da naglasite da niko ne smije da ih slika gole ili da slika njihove intimne dijelove tijela.

Informišite se!

Sposobnosti djeteta se razvijaju, a njegove potrebe i kompetencije mijenjaju u zavisnosti od njegove zrelosti i osobnosti. Drugi parametri (kao što su ranjivosti, invaliditet ili velike promjene u njihovim životima) mogu značajno uticati na otpornost djece prema mogućoj šteti i njihovu sposobnost da shvate i izbjegnu opasnosti.

U Vijeću Evrope radimo sa vladama, organizacijama i preduzećima da bi se maksimalno iskoristile koristi informaciono-komunikacionih tehnologija za djecu, a pri tom njihovi rizici sveli na minimum, kako bi djeca bila osnažena i sigurna.

Za djecu i adolescente

Pravilo donjeg veša – Kiko i Ruka

Video i brošura „Reci nekom kome vjeruješ“

Video i brošura „Znači to je seksualno zlostavljanje?“

Letak „Upoznaj se sa svojim pravima u digitalnom okruženju“

Za odrasle

“Roditeljstvo u digitalnom dobu – strategije pozitivnog roditeljstva za razne scenarije”

“Roditeljstvo u digitalnom dobu”- smjernice za roditelje za zaštitu djece na internetu od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja

“Zaštita djece na internetu: 6 kratkih videa autorice Elizabeth Milovidov”

“Dva klika naprijed, jedan klik nazad: izvještaj o djeci sa invaliditetom u digitalnom okruženju“

“Priručnik za internetsku pismenost”

